

Västmanlands läns museum
Kulturmiljö Rapport B
2018:B2

Dingtuna gamla stationshus

Målning av plåttak

Antikvarisk medverkan

Dingtuna prästgård 1:61
Dingtuna socken
Västmanlands län

Christina Morén

Dingtuna gamla stationshus Målning av plåttak

Antikvarisk medverkan

Dingtuna prästgård 1:61
Dingtuna socken
Västmanlands län

Länsmuseets dnr: VLM 180056

Christina Morén

Utgivning och distribution:
Västmanlands läns museum
Karlsgatan 2, 722 14 Västerås
Tel 021-39 32 22
E-post: lansmuseet@regionvastmanland.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

© Västmanlands läns museum 2018

Omslagsfoto: Vlm-kmvcm-0049

Foto: Fotografier tagna av Christina Morén, Västmanlands läns museum.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01172.

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-87828-62-1

Inledning

Dingtuna Lillhärad sockengille beviljades bidrag för målning av plåttak på Dingtuna stationshus, Dingtuna prästgård 1:61, 2018-04-11, Lst dnr 434-227-2018 genom medel vilka belastade Länsstyrelsens anslagsram 7:2/2018, åtgärd vård. Arbetet utfördes av Kolbäckers måleri AB. Västmanlands läns museum har haft uppdraget som antikvarisk medverkan genom byggnadsantikvarie Christina Morén som även skrivit föreliggande rapport. Arbetet utfördes under augusti och september 2018.

Kartan visar Dingtuna gamla statonshus inringat. Utdrag ur fastighetskartan från 2004.

Historik

Stationshuset uppfördes efter typritning 1875–76 av Stockholm-Westerås-Bergslagens Jernvägar. Byggnaden var i SJ's ägo från 1945. 1966 lades persontrafiken ned. Från 1978 har Dingtuna-Lillhärad sockengille tagit hand om byggnaden som innan dess stod och förföll. Föreningen köpte byggnaden år 2003.

1978 målades byggnaden i nuvarande kulör. 2011 lades nytt plåttak då det ursprungliga var uttjänt.

Beskrivning

Byggnaden är till stora delar exteriört och interiört välbevarad sedan byggnadstiden. I den nere våningen har moderniseringar gjorda på 1950-talet bevarats. Byggnaden nyttjas vid

föreningens sammanträden men den har framförallt en museal användning och föreningen håller visningar.

Byggnaden är uppförd i en och en halv våning och har växelvis liggande och stående, gulmålad, spontad panel indelad av profilerade, brunmålade listverk. Byggnaden har 11 st stora fönster, med ytter- och innerbåge. Fönstren har två bågar med tre rutor i vardera båge. Ett fönster är större och har tre bågar, dessutom finns sex st små fönster under takutsprånget samt fyra mindre blindfönster (två på vardera gavel). Glasen är till övervägande del munblåst och bågarna är målade i vit kulör. Hörnjärnen är av en typ som var vanlig under 1890-talets slut men de har tillverkats kontinuerligt sedan dess. Fönsteromfattningarna är dekorativa och har överstycken med konsolburna vattbrädor. Sadeltaket är belagt med falsad plåt, även skorstenen är inklädd med falsad plåt. Vid takutsprånget sitter fotrännor och på norra takfallet finns två takfönster i gjutjärn.

Äldre foto av Dingtuna gamla stationshus. Fotograf okänd, VLMs arkiv.
Bild-ID: A 4817 (beskuren).

Det ursprungliga taket var belagt med spån. År 1883 lades ett plåttak direkt på en undertakspanel av brädor, spikade kant i kant. 2011 lades befintligt galvaniserat plåttak. Detaljutformning kopierades från det gamla taket. Det nylagda taket stod omålat till 2018 då den galvaniserade ytan mattats ner tillräckligt så att målning kunde genomföras.

Utförda åtgärder

Efter rengöring av taket med fasadtvätt och Kalkbort San-Extra påbörjades målning med Wibo Äkta linoljefärg Rostskydd, kulör svart, halvmatt. Istället för sele användes skylift då taket var alltför brant. Två strykningar gjordes som avtalat. Både roller och pensel användes vid påstrykning av färg. Vid slutbesiktning upptäcktes dock vissa omålade partier. Dessa åtgärdades med pensel efter en extra genomgång av taket.

Foton

Före åtgärder

Dingtuna gamla stationshus, norrifrån, med galvaniserat plåttak, lagt 2011. Bild-ID: vlm-kmvcm-0001.

T. v: Det omålade taket med skorsten från södra sidan. Bild-ID: vlm-kmvcm-0008.

T. h: Del av tak vid västra fönsterluckan. Bild-ID: vlm-kmvcm-0011.

Under åtgärdande

Skylift användes vid arbetet. Målarna satt i korgen och målade taket uppifrån och ner. Både roller och pensel användes. Bild-ID: t. v: vlm-kmvcm-0013, t. h: vlm-kmvcm-0014.

Efter slutfört arbete påträffades omålade fläckar, t ex vid västra takluckan. Dessa åtgärdades kort därefter. Bild-ID: T. v: vlm-kmvcm-0032, t. h: vlm-kmvcm- 0037.

Efter åtgärder

Dingtuna gamla stationshus efter avslutat takmåleri. T. v: Södra takfallet. Bild-ID: vlm-kmvcm-0041. T. h: Norra takfallet. Bild-ID: vlm-kmvcm-0049.

Området vid falsen vid taklucka åtgärdat. Bild-ID: vlm-kmvm-0046 (beskuren).

Resultat

Plåttaket målades, på ett för byggnaden, traditionellt och tidstypiskt sätt och med utgångspunkt från det tidigare taket. Arbetet har utförts enligt länsstyrelsens beslut och godkänns ur antikvarisk synvinkel.

Litteratur och källor

Västmanlands läns museums arkiv

Dingtuna- Lillhärad Sockengille, *Dingtuna station – en kort historik*. 2013

Administrativa uppgifter

<i>Västmanlands läns museums dnr:</i>	VLM 180056
<i>Länsstyrelsen dnr:</i>	434-227-2018
<i>Fastighetsbeteckning:</i>	Dingtuna prästgård 1:61
<i>Landskap:</i>	Västmanland
<i>Län:</i>	Västmanland
<i>Socken:</i>	Dingtuna
<i>Kommun:</i>	Västerås kommun
<i>Ägare-beställare:</i>	Dingtuna-Lillhärad sockengille c/o Thomas Walldow Edsöregatan 5 72475 Västerås
<i>Entreprenör:</i>	Kolbäcks Måleriservice AB Kanalhuset 734 40 Hallstahammar
<i>Antikvarisk medverkan:</i>	Västmanlands läns museum Antikvarisk expert Christina Morén Karlsgratan 2 722 14 VÄSTERÅS Tele: 021-39 32 22

– en del av Region Västmanland

Västmanlands läns museum, Karlsgatan 2, 722 14 VÄSTERÅS
Tele: 021-39 32 22 · E-post: lansmuseet@regionvastmanland.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-87828-62-1